

Zas Latweefchu draugs.

1839. 5 Oktober.

40ta lappa.

J a u n a s s i n n a s.

Is Peterburgs. Tanni gubbermenti, ko sau: Kurfke, irr krohnam peederrigs zeems, ar wahrdu Med=werka; tur zaur kahda zilweka nebehdibu ug-guns tahdâ deenas laikâ nahje wakâ, kad drihs wiffi eedshwotaji bija laukâ. Leefmas ahtrumâ isplehtahs breefmigi, un pirms wehl laudis atfkrehje glahbe, jau 274 mahjas lihds ar wiffahm leetahm bija pelnu pelnds. Weenam no teem nelaimigeem fainneekem, kurram wahrds: Tro-sim Birow, tok flehts par laimi, tahlaki no mahjahm noht buhdama, ne tikke wis aisnemta. Kad schis wihrs nu sawu zittu breedru behdas un truhkumu redseja, tad winnam firde eeschelohjahs un winsch ne ween wiffu sawu labbibu, kas winnam flehts bija, 381 puhru, teem, kam wiffwairak truhke, isdallija, bet teem arri wehl us sawu lauku 600 rudsu un 100 meeschu kuhlus eerahdija par dahwanu. Tâ nu par eesahkumu labbi deesgan bija gahdahs, ka laudim bads ne usnahje, un ka teem arri ne truhke, ko no jauna isfehht. Tatschu muhsu gohda wihrs sawâ ap-scheloschanâ ne rinme, bet arri, us nahkameem laikeem dohmadams, 300 rubtus dahwinaja, lai par scho naudu diwus no teem jauneem maschihneem pir-koht, ar kurreu palihgu no wiffadeem mahteem weegli un ahtri keegekus marr-taifihht, kas ugguni labbi iszeefsch; un winsch waldineekus luhdse, lai zil speh-dami, gahdajohht, ka laudis sawu nodegguschu kohku mahju weerâs few jaunâs no scheem keegekeem usbuhwetu, lai ugguns pee winneem us preekschu tâ wairs ne dabbu plohsitees. — Gohds un stawa schim kristigam semneekam, kas saweem nelaimigeem beedreem schehlīgi palihdsedams, irr padarrijis, ka wiffa zeema lau-dis winna wahrdu muhscham ar gohdu un pateizibu minnehs. — Un raug, win-na labba preekschshime, arri jau zittus skubbinaja us apscheloschanu; jo tee sem-neeki no teem jitteem zeemeem tur apfahrt, dabbujuschi sinnahht sawu kaimianu nelaimi un ta gohda wihra labbu darbu, arri steidsahs palihgâ; peewedde win-neem labbibu preeksch maises un preeksch fehklas un samette 300 rublus preeksch jaunahm mahjahm. — Tâ kristigeem laudim wajaga darriht Deewam par pa tik-schanu, kas katru labbu darbu eerauga un atmakfa! (G. E.)

Kahsanes gubbermenti mas zeems, tur daschi Kreewu semneeki zaur wiffa-du nelaimi tik leelâ truhkumâ kritte, ka pee waldineekeem bija jazet, maisi un palihgu luhgt. Dshwo tanni paschâ zeemâ, ar masu andeleschanu gruhti ustur-

redamees, arri Takaru wihrs, kam wahrds Abdu-lajew; kas peeneffe pee teefas 200 rublus un luhdse, lai scho naudu teem wiff-nabbagafeem semneefeen isdalla, ka tee tok no badda warrefchoht isglahbtees, kamehr waldifchanai buhschoht isdewees, winneem us labbaku wihsi palihdseht. — Abdu-lajew gan naw tik lai-nigs, ka winnam kristiga tizziba, bet zaur scho sawu shehligu darbu wiafch tatschu par labbu preekschsihmi dascham kristigam zilwekam derrehs, kas pahf saweem nelaimigeem brahteem ne sinn apshehlotees. (G. E.)

Pee Dnihstera-uppes, kas dsikâ Kreemu semmê eetekf melnâ juhâ, upp-malneeki scho gaddu ko dabbuja redseht, ko lihds tam wehl muhscham ne bija peedfihwojufchi. — Peh; leelas wehtras, kas wiffwairak juhâ bija plohsju-fee, nahze tik leeli barri juhâs siwju us augfchu, ka wiffa uppe no weenas mallas lihds ohtrai ar tahm bija peepildita, un ka dascha siws, no zit-tahm speesta, no uhdens isprukke mallâ. Ak, zik baggata un zik weegla sweija nu tur teem laudim tikke! Wibri, seewas un beheni aplam dauds siwju ir ar rohkahm faweiwoja.

Is Krensberges, Pruhfschu semmê. Lihds schim tannis mallâs gan mas to jaunu wihru atraddahs, kas us mahzitaju ammatu dewahs mahzitees. Tadeht waldifchana, bailodamees, ka ne us preekschu truhkums no mahzitajeem gadditohs, nospreede, ka teem, kas us scho ammatu dohschootees, ne wajjadsefchoht karrâ-deenestu usneimt. Bet ar laiku tur nu atkal tik leels pulks to kandidahtu rohnahs, ka taggad jau no waldifchanas puffes tikke fluddinahts, lai tee jau-nekki, kas us mahzitaju ammatu mahzahs, jel wairs ne zerre, brihwi no karrâ-deenesta buht, bet labbaki pee laika scho deenestu usnemmahs; tad sawus gaddus jau ar gohdu buhs isdeenejufchi, pirms paliks par mahzitajeem.

Is Aust-Indijes semmes. Tanni pilfatâ, ko sawz Ahmera-puhra, un winnam apfahrt itâ Merz semme tik neganti stipri trihzeja, ka brihnum' leela fahde notikke un pasaul' dauds lauschu nahwi dabbuja. Wiffi afmi: un nam-mi: paganu basnizas, klohteri un mahjas fagahsahs, dauds weetâs semme plihse pa 20 pehdahm plattumâ, un schahm aifahm werdohs uhdens ar makti ispluh-de. Tai leelai uppei tanni puffê straume gan zitfahrt irr warren stipra, bet nu us reis stahjahs, un brihtinu wairs ne tezzeja us leiju, bet us augfchu. — Zik pa ta weena pilfata walsti zaur scho semmes trihzechanu lihds 300 zilweki gallu dabbuja; bet teiz, ka lihdsigas breefmas arri wehl zittôs pilfatôs notikkufchas.

Palihdsi labpraht nelaimigam.

Weys saldats, kam kahja noschauta, pee krukkeem wilkdamees, kahdâs mah-jâs eenahze, un ahri palikke flims. Tahlak nu ne warreja eet; un fainneeks winnam dewe weetinu, fur apgultees. Masai Trihnitei, fainneeka meitai, gau-schi bija shehl par scho nabbaga wihru. Schi winnu ifdeenas apraudsija, un ik reises tam diwi grafchus schkinkoja.

Rahdâ wakkarâ schis gohdigs saldats, tà fà ittin behdigs buhdams, us Trihnite fazzija: meitin mihla, schodeen esmu dabbujis dsirdeht, ka tawi wezzakee irr nabbagu lautini. Sakki pateefibu: fur tu tik dauds naudas dabbu? Jo labbak gribbu baddu mirt, ne fà weenu paschu graschu nent, fo ar gohdu ne warru dabbuht.

Ak! — Trihnite atfazzija — par to lai jums naw behdas! Scho naudiau ar gohdu esmu pelnijuse. — Ne tahlu no scheijenes irr fillina, fur pulks skaitu semmenu aug. Zur ikdeenas salassu puhriau pilnu, un nessu us muischu; un leela mahte man ikreis par to dohd 15 graschus, fo es mahtei eedohdu. Zehws un mahte gan sinn, ka es taggad arri jums dohdu no ta; bet winni ne mas naw pretti. Winni sakka tà: laudis irr pasaulé, kam wehl leelaks truhkums, ne fà mums; un lai paschi gan effam nabbadsini, tatschu arri mums peenahkaks teem palihdseht, zil spehli ness.

Wezs saldats, kam affaras birre no waiga, fazzija: ak, tu labbais behr-ninsch, lai Deews tewi lihds ar tehwu un mahti baggati fwehti par tahdu mihligu prastu! Bet teefa irr:

Lai firds irr labba ween, tad pascham nabbagam
Gan arr' wehl buhs, fo dahwaht ubbagam.

Pehz kahdahm deenahm generahla fungam, pee mahjahm garram brauzohr, kas puschu gahje pee wahgeem. Kamehr fullaini dauds mas fataisija, leetus stipri fahje liht, un generahla lungs eegahje istabâ. Zur par to wezzu saldatu dsirdejis, gahje to apraudsiht.

Wezzais, kas nu jau druffu spirgtaks bija palizzis, winnam tuhliht stahstija, zil mihligi schee nabbagu lautini to bij usnehmufchi, un fewischki Trihnites labbu firdi isteize. — Woi tà? — Generahla lungs fazzija — woi nabbaga meitina tewim tik dauds labba darrijuse? Nu tad mannim, tawam wezzam generahlam, ka paschâ regimenti tu effi deenejis, mannim gan peeklahjahs, wehl wairak darriht! — Woi dsirdi, wezzais! pilsats naw zil tahlu no scheijenes. Zur tewi aisweddischu lihds, un tad jau gahdasim, ka tewi pa reisi apkohps. Zur arri daktera funga dabbusim, kas tewi pa gallam isahrstehs.

Un nu winsch peegahje pee fainneekeem, fur Trihnite arri bija. Meitin mihla, winsch fazzija, es tewim no firds pateizu par to mihlestibu, fo mannam wezzam kakra beedram effi parahdijuse. — Zu winnam par wissu to laiku 20 graschus dewuse; luhk' sche tewim 20 sudraba rubli; jo tik dauds schee divi selta imperjahli irr wehrté, fo tewim schkinkoju. — Zehws un mahte, tohti brihnida-meas, fazzija: ak! zeenigs, schehligs leelskungs! tas jau pahrdauds! — Bet winsch fazzija: ne mas! Schi tikkai irr nabbaga un masa atlihdsinaschana. Labbafa un leelaka schim labbam behreninam wehl gaidama debbesis!

Sad zitteem labbu padarri,
Pats Deews tew maksahs baggati.

Ettn.

Iz masas leetas ja apdohma.

Semneeks sirgu sedloja, us pilsfatu jaht. Gan eeraudsija, ka weenam pakawam nagla peetruhke; bet winsch fazzija: kas nu par weenu naglinu! — Rahpe wirsü, un aisjahje prohjam.

Us zekka pakaws nokritte. Semneeks dohmaja pee sewis: ja schë buhtu smehde turumâ, tad sirgu gan liktu apkalt; bet ar trim pakaweem arri istiks gan! —

Bet sirgs us akminainas semmes naggu eewainoja, un fahje klibboht. Nu semneekam zaur beesu meschu bija jaht. Tur us reises diwi laupitaji tam uskritte. Winsch ar klibbu sirgu ne spehje isbehgt, un tee schim lihds ar sirgu arri wehl naudu un swahrkus nonehme.

Kad winsch nu kahjahm bij pahrnahzis mahjâs, tad fazzija: to ne buhtu dohmajis, ka es weenas paschas naglinas deht paschu sawu sirgu saudetu!

Kas masahm leetahm ne gabda,
Drihs eekriht leelâ truhkumâ.

E+++n.

M i h k l a.

Leels nams ar plascheem wahrteem,
Ram pulks irr lohdsinu;
Schis blehdis fahrtu fahrteem

Eet mekleht weefinu.
Kas nelaimi tē faetahs,
Teem ideefchanas ne rohdaht. E+++n.

Siina, zil naudas 4. Oktober-mehn. deenâ 1839 eeksch Rihges maksaja par daschahm prezzehm.

Par	Maksaja:	Sudr. nauda. Rb. R.	Par	Maksaja:	Sudr. nauda. Rb. R.
1	puhru rudsu, 116 mahrziaus smaggu	1 40	1	pohdu (20 mahrzineem) wafku	7 —
—	meeschu, 100 mahrzin. smaggu	1 10	—	tabaka	— 65
—	kweeschu, 128 mahrzin. smaggu	2 80	—	fweefta	2 50
—	ausu	— 70	—	dselses	— 75
—	sirnu	1 50	—	linnu, frohna	2 —
—	rupju rudsu = miltu	1 40	—	— brakka	1 80
—	bihdeletu rudsu = miltu	1 30	—	kannepu	— 90
—	bihdeletu kweeschu = miltu	3 50	—	schikhtu appinu	3 —
—	meeschu = putraimu	1 50	—	neschikhtu jeb prezzes appinu	1 80
—	eefala	1 10	—	muzzu filku, eglu muzzâ	9 —
—	linnu = sehklas	3 50	—	— lasdu muzzâ	9 25
—	kannepu = sehklas	1 25	—	smalkas fahls	4 40
1	wesumu seena, 30 pohdus smaggu	3 —	—	rupjas baltas fahls	4 75
barrotu	wehreschu galku, pa pohdu	1 —	—	wahiti brandwihna, pussdegga	6 —
			—	— diwdegga	8 —

Lihds 4. Oktober pee Rihges irr atnahkuschi 1656 kuggi un aisbraukuschi 1509.

Drihtw drikkleht. No juhrmaksas gubbernementu augstas waldischanas pusses:
Dr. C. E. Napierky.